

Helsinška resolucija H3 odpira nove možnosti mednarodnega sodelovanja na področju gozdarstva

Milan ŠINKO*

Slovenski predstavniki so na ministrski konferenci o "zaščiti gozdov v Evropi" v Helsinkih leta 1993 podpisali štiri resolucije, ki jih označujemo H1, H2, H3 in H4. Za izvajanje vsake izmed njih je predviden poseben sistem, ki ga na državni ravni vodi nacionalni koordinator za posamezno resolucijo. Resolucije H1, H2 in H4 izvajajo predvsem specializirane institucije, resolucija H3 pa omogoča in pospešuje vključevanje v mednarodno sodelovanje v gozdarstvu širši krog strokovnjakov s področja gozdarstva in tudi drugih področij (npr. lesarstvo, okolje, kmetijstvo, lovstvo, javna uprava) ter zainteresiranih skupin. Glavni cilj ministrske konference je zagotoviti zaščito gozdov in njihovo trajno gospodarjenje v vsej Evropi, vključno z državami v prehodu, kjer bi lahko gospodarske spremembe ob prehodu iz centralno-planskega v tržni sistem negativno vplivale na trajno gospodarjenje z gozdovi. Zato želijo države podpisnice okrepiti mednarodno sodelovanje v gozdarstvu v Evropi, zlasti med državami z že razvitim tržnim gospodarstvom in parlamentarno demokracijo in državami v prehodu. **Pobude in prioritete za sodelovanje morajo izhajati iz držav v prehodu.** To pomeni, da morajo dati pobudo za sodelovanje države v prehodu, kamor je uvrščena tudi Slovenija, in pobude ni mogoče pričakovati od držav "donatorjev". Resolucija daje politično podporo za navezovanje in razvoj mednarodnih stikov.

Države podpisnice so se zavezale pospeševati strokovne stike, prenos in objavo informacij, dokumentacije ter strokovne lite-

rature, izmenjavo izvedencev in študentov, izobraževalne seminarje in delavnice ter konference. Sodelovanje ima lahko obliko prenosa znanj in izvedbe dvo- ali večstranskih načrtov na področju tehnike, znanosti, razvoja institucij in zakonodaje.

Oblike sodelovanja so tudi strokovne ekskurzije.

Organizacijo spremljanja in usmerjanja izvajanja H3 je prevzela ECE/FAO Agriculture and Timber Division (Ženeva), ki sodeluje s koordinatorji v državah podpisnicah. ECE/FAO med drugim zbira pobude za sodelovanje držav v prehodu in jih predaja državam donatorjem (predvsem članicam EGS), ki se zanimajo za posamezno področje. Prednostna področja sodelovanja so naslednja in so razdeljena v dve skupini:

1. skupina:

- razvoj gozdarske politike,
- informacijski sistem za oblikovanje gozdarske politike,
- nova vloga države,
- krepitev gozdarske službe,
- izobraževanje, usposabljanje, raziskave,
- nova vloga ljudi (lastnikov gozdov, uporabnikov Glp),
- lastniška vprašanja,
- materialne spodbude za vlaganja v gozdarstvo,
- davčni sistem,
- ocenjevanje zdravstvenega stanja gozdov.

2. skupina:

- organiziranost zasebnih gozdarskih obratov,
- oblikovanje cen in izračun stroškov,
- trženje,
- stiki z javnostjo,
- informatika, statistika,
- vodenje.

* Mag. M. Š., dipl. inž. gozd., oec., nacionalni koordinator za izvajanje H3, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO

Izvajanje H3 v Sloveniji v letu 1995

Leto 1995 je bilo v Sloveniji prvo leto, ko je v celoti zaživela nova organiziranost gozdarstva. Velik del državne gozdarske administracije je bil zaradi omejenih človeških in materialnih virov vključen le v sodelovanje v obstoječih delovnih telesih mednarodnih organizacij (npr. FAO, tudi delovna telesa, ki izhajajo iz Helsinške resolucije - sestanki H1, H2), manj pa je bilo vzpostavljanja novih povezav, ki zahtevajo poseben način dela in dodatne ljudi.

Mednarodna dejavnost je bila razvita zlasti na raziskovalnem področju, ki je že tradicionalno vključeno v meddržavne projekte. Del mednarodnih stikov, ki so bili namenjeni dodatnim znanjem gozdarskih strokovnjakov, je bilo izpeljanih v obliki ekskurzij Zavoda za gozdove. Prenos znanja je potekal tudi v Zvezi gozdarskih društev Slovenije v obliki sodelovanja tujih strokovnjakov na tematskih posvetovanjih in predavanjih. Dejavni so bili tudi študenti BF Oddelka za gozdarstvo z mednarodnimi izmenjavami. Vsebina pretoka informacij in znanj je bila predvsem ožje gozdarska, manj se je nanašala na konkretne probleme držav v prehodu. Izvajanje H3 se v Sloveniji nanaša predvsem na gozdarske strokovnjake, vendar menimo, da bi bilo treba na področjih gozdarske politike in ekonomije vključiti tudi vse tiste udeležence procesa oblikovanja gozdarske politike, ki odločilno vplivajo na njeno oblikovanje.

Prihodnje izvajanje H3 v Sloveniji

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije so določili nekatera prednostna področja izvajanja H3, in sicer: določitev ciljev gozdarske politike, prenos znanj za oblikovanje lovske politike in zakonodaje, določitev davčnega sistema, trgovine z lesom, trženja, statističnega sistema, organiziranja javne gozdarske službe in izobraževanja v gozdarstvu. Resolucija H3 izraža politično podporo držav podpisnic za sodelovanje in

s sklicevanjem nanjo olajša navezavo stikov. Na njeni osnovi se lahko neposredno povezujejo zainteresirane institucije, lahko pa ponudijo navezovanje stikov tudi nacionalni koordinatorji (nacionalni koordinator H3 za Slovenijo je avtor prispevka). Po izkušnjah sodimo, da mora, tako kot velja na mednarodni ravni, tudi v Sloveniji pobuda za sodelovanje izhajati iz zanimanja posameznikov ali skupin, saj državne ustanove iz različnih razlogov trenutno nimajo programa za izvajanje resolucije in ne usmerjajo ter s konkretnimi dejavnostmi (npr. zagotovljena minimalna sredstva za lastno soudeležbo pri možnih projektih) ne spodbujajo mednarodnega sodelovanja na državni ravni, ki jo omogoča H3. Dokumentacija o helsinških resolucijah in spremljanju njihovega izvajanja je vsem, ki jih področje zanima, na voljo v Gozdarski knjižnici (Večna pot 2, Ljubljana) ali neposredno pri nacionalnem koordinatorju, ki lahko daje tudi dodatne informacije.

Področje, ki bi bilo trenutno zanimivo za mednarodno sodelovanje, je prav gotovo proces oblikovanja politike o gospodarjenju s prostoživečimi živalmi in oblikovanje lovske zakonodaje. V pripravi je namreč nov zakon o lovstvu. Vsi zainteresirani, ki menijo, da bi lahko ob pomoči H3 pridobili dodatna znanja na tem ali drugih področjih, se lahko povežejo z nacionalnim koordinatorjem, da bi skupaj določili možne oblike sodelovanja in vzpostavili prve stike z mrežo koordinatorjev v drugih državah ter z osnovno podatkovno bazo v ECE/FAO v Ženevi.

Posebna pobuda velja tudi Zvezi gozdarskih društev Slovenije. Mednarodno sodelovanje je dejavnost, predvsem so to potovanja v tujino, ki jih organizirajo območna društva. Potovanja so večinoma organizirana za udeležence po teritorialnem načelu, manj po strokovnih zanimanjih udeležencev. Menimo, da bi lahko na ravni Slovenije pripravili tudi študijska potovanja po prej navedenih prednostnih strokovnih področjih in učinkovito izrabili možnosti, ki jih ponuja H3.